

EMCI diploma az ELTE Fordító- és Tolmácsképző Központjában

EUROPEAN MASTER'S IN CONFERENCE INTERPRETING: MOSTANTÓL BUDAPESTEN IS MEGSZEREZHETŐ A LEGRANGOSABB EURÓPAI KONFERENCIATOLMÁCS DIPLOMA

Európai egyetemek konzorciumot hoztak létre az emelt szintű tolmácsképzésért

2001. május 30-án, Brüsszelben 15 európai egyetem, köztük a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem részvételével, ünnepélyes keretek között megalakult az a konzorcium, amely a jövőben *European Master's* típusú **posztgraduális konferencia-tolmács-képző kurzusokat** működtet Európa 15 országában. A kétszemeszteres, posztgraduális képzés közösen kidolgozott tanterv és követelményrendszer alapján, nemzetközi oktatógárda és vizsgabizottságok bevonásával folyik majd, és a sikeres vizsgázók a hazai képesítő bizonyítvány mellett megszerezhetik a közös európai diplomát is (*EMCI-Certificate*), amelyet a nemzetközi piacon a minőség garanciájának tekintenek.

A konzorcium tagjai már 1997–98 óta részt vettek abban az európai projektben, amelyet az **Európai Bizottság Tolmácsszolgálata** és az **Európai Parlament Tolmácsolási Igazgatósága** kezdeményezett, elsősorban annak érdekében, hogy megkönnyítse a csatlakozó országok nyelveinek bekapcsolását a képzésbe; továbbá, hogy egyre több európai országban biztosíthassa a nemzetközi szervezetek által is elismert, emelt szintű képzést. A konzorcium megalakulását követően a hangsúly még inkább a minőség biztosítására és további javítására kerül majd, amit tanár- és diákcserék, valamint közös kutatási programok is erősítenek: pl. távoktatási program, és az idegen (közvetítő) nyelvekre való tolmácsolás oktatásának kidolgozása – ez utóbbi ugyanis a jelölt országok csatlakozása után elkerülhetetlenné válik.

Az európai intézmények kiemelt fontosságot tulajdonítanak a nyelvi közvetítés és soknyelvűség kérdésének, ezért az Európai Parlament 2001-et „a nyelvek európai évének” nyilvánította. Ebbe a keretbe illeszkedett a konzorcium megalakítása is. Ebből az alkalomból **Giuseppe Gargani**, az Európai Bizottság kulturális, ifjúsági, oktatás-, sport-, és médiaügyi biztosa diszebedet adott a 15 aláíró egyetem rektorai tiszteletére. A vendégek ezt követően részt vettek azon a konferencián, melynek témájául az európai soknyelvűséget választották („Bábel ereje” címmel), és amelyen az Európai Parlament elnöke, **Nicole Fontaine** asszony elnökölt. Az EU hivatalos nyelvei mellett kivételesen magyar nyelvre is tolmácsolták az elhangzottakat, ugyanis a konferencia egyik diszvendége **Parti-Nagy Lajos** magyar író volt.

EMCI konferenciatolmács-képzés Budapesten

Az ELTE Fordító- és Tolmácsképző Központja (ELTE FTK) két éve indította első *European Master's in Conference Interpreting (EMCI)* típusú, **konferenciatolmács-képző kurzusát**, kísérleti jelleggel. A kurzus két szemeszterből áll, amelynek végére a jelöltek tökéletesítik az ún. „nagyszakaszos” konzekutív tolmácsolási technikát (5–6 perces, nyilvánosság előtt tartott beszédek tolmácsolása egyben, jegyzetelés segítségével), és elsajátítják a szinkrontolmácsolási technikát (10–15 perces beszédek folyamatos tolmácsolása tolmácskabinból). Mivel a kurzus európai szakirányú, a tematikában nagy súllyal szerepelnek az európai integrációval kapcsolatos témák. A kurzus elvégzéséhez szükséges óraszámot a partneregyetemek egységesen 400 tanórán és 600 óra egyéni gyakorlásban szabták meg (egy aktív és egy passzív idegen nyelv esetén).

Milyen jelentkezőket várnak?

Az ELTE FTK tapasztalatai szerint, a rendkívül magas követelmények miatt azoknak a jelölteknek van esélye, ilyen rövid idő alatt a kurzus sikeres elvégzésére, akik már

- korábban elsajátították a konsekutív tolmácsolás alapjait (pl. valamilyen posztgraduális kurzus keretében), vagy
- rendelkeznek megfelelő tárgyalási–tolmácsolási gyakorlattal.

Ezért a gyakorlattal nem rendelkező jelöltek számára azt ajánlják, hogy az EMCI konferenciatolmács-képző kurzus előtt végezzék el az **ELTE FTK egyéves szakfordító- és (tárgyalási) tolmácsképző kurzusát** (600 óra), amelynek során elsajátíthatják a konsekutív tolmácsolás alapjait, valamint a későbbi munkához nélkülözhetetlen háttérismereteket (országismereti, jogi, gazdasági, európai ismeretek, nemzetközi szervezetek, konferenciaterminológia, fordítás- és tolmácsoláselmélet). A kurzus sikeres elvégzésével **szakfordító- és/vagy tolmács képesítést** szerezhetnek (A-B nyelvi kombinációkban), és az utóbbi birtokában jobb eséllyel pályázhatnak a konferenciatolmács-képző kurzusra.

Az EMCI-kurzusra közvetlenül is jelentkezhetnek azok, akik korábban már részt vettek valamilyen szervezett tolmácsképzésben, vagy tárgyalási tolmácsolási gyakorlattal rendelkeznek.

Az EMCI konferenciatolmács-képző kurzusra való jelentkezés előfeltétele:

- felsőfokú végzettség (a gazdasági, üzleti, jogi, európai uniós ismeretek kifejezetten előnyt jelentenek);
- legalább egy, széles körben használt európai nyelvből közel anyanyelvi szintű értési és beszédkészség („B”, azaz aktív nyelv: jelenleg angol, német, francia lehet);
- kívánatos, hogy a jelentkezők legalább még egy európai nyelvet ugyancsak kíváloán értsenek („C”, azaz passzív nyelv: jelenleg angol, német, francia és spanyol, de megfelelő számú jelentkező esetén más európai nyelv is lehet). Átmeneti könnyítésként kivételes esetben eltekinthetünk a „C” nyelvtől, de később pótolni kell e hiányosságot;
- konsekutív tolmácsolási alapismeretek (legalább B-A, A-B nyelvi kombinációban).

A jelentkezők a kurzus megkezdése előtt írásbeli és szóbeli alkalmassági vizsgát tesznek. A képzés során tanulmányutat tehetnek Brüsszelbe, az európai intézményekben folyó munka jobb megismerése érdekében. Rövid (kéthetes) diákcsera programokra is pályázhatnak, a partneregyetemeken folyó képzés megismerése és nyelvtudásuk fejlesztése céljából. A képzés anyanyelvű előadók, hazai és nemzetközi intézményeknél dolgozó hivatásos tolmácsok és szakképzett, tapasztalt tolmácsstanárok bevonásával történik. A jelöltek nemzetközi vizsgabizottság előtt tesznek képesítő vizsgát, amelynek sikeres letétele esetén nemcsak „okleveles EU szakirányú konferenciatolmács” képesítést kapnak, hanem megkaphatják a „*European Master's in Conference Interpreting*” bizonyítványt is, amely jelenleg a legmagasabb szintű konferenciatolmácsolási képesítést igazoló okirat.

A felvételt nyert jelentkezők azonnal megpályázhatják az **Európai Bizottság Tolmácsszolgálatának ösztöndíját** (az elmúlt két évben az elnyert összegek 1500–3000 EURO között mozogtak). (Információ: G. Láng Zsuzsa, E-mail: zsuzsalang@hotmail.hu)

CTI CENTRE for Modern Languages
University of Hull
Tel.: + 44 (0) 1482 466373
Fax: + 44 (0) 1482 473816
Email EUROCALL@hull.ac.uk

The János Kohn EUROCALL Scholarship

The János Kohn Scholarship commemorates and celebrates the life and work of János Kohn, a highly valued and respected EUROCALL colleague who died in March 1999.

The annual scholarship enables young Hungarian teachers or researchers to participate in a EUROCALL conference by providing funds to cover travel costs to and from the conference, accommodation and meals at the conference, and the registration fee. The Scholarship may not be held more than once by the same person.

Candidates permanently based in Hungary, with a background and interest in computer-assisted or technology-enhanced language learning are invited to apply before the deadline of **31st January 2002** to attend EUROCALL 2002 at the University of Jyväskylä, Finland – for further information see <http://www.eurocall.org>

Applicants should provide brief details including name, address (including e-mail if possible), academic qualifications and current occupation, together with a short statement (between 500 and 1,000 words in English, French or German) in support of their application for the Scholarship. As the predominant language of EUROCALL conferences is English, candidates will need to provide evidence of competence in English.

The EUROCALL Academic Panel will inform candidates of their decision **by 30 April 2002**. Candidates who wish to offer a Paper, Show and Tell or Poster should submit this separately in accordance with the information on the conference website. The decision on whether or not to accept the submission will not affect the decision regarding the Scholarship.

Please send your application, preferably by e-mail as an rtf file to Mrs June Thompson, Secretary, EUROCALL, the Language Institute, University of Hull, Hull HU6 7RX, tel +44 (0)1482 466373, fax +44 (0)1482 473816, e-mail EUROCALL@hull.ac.uk

All applications will be acknowledged by e-mail.

Across Languages and Cultures

A Multidisciplinary Journal for Translation
and Interpreting Studies

Főszerkesztő: *Klaudy Kinga*

Tanácsadó szerkesztő: *Sohár Anikó*

Szerkesztő: *Károly Krisztina*

Célok és témakörök

Az Across Languages and Cultures angol nyelvű multidiszciplináris folyóirat, amelynek célja, hogy nemzetközi szakmai fórumot teremtsen egy dinamikusan fejlődő új tudományos kutatási terület a fordítástudomány (Translation Studies) művelői számára.

Tanulmányokat és recenziókat közöl a tág értelemben vett nyelvi közvetítés elmélete, gyakorlata és oktatása területéről.

Témakörök: általános fordításelmélet, leíró fordítástudomány (pl. szépirodalmi, jogi, műszaki szövegek fordítása, médiafordítás, konzekutív és szinkrontolmácsolás, bírósági tolmácsolás, közösségi tolmácsolás stb.), alkalmazott fordítástudomány (pl. fordító- és tolmácsképzés, fordítás-kritika, számítógéppel támogatott fordítás), többnyelvűség, interkulturális kommunikáció, nyelvpolitika és fordításpolitika.

Kéziratok benyújtása

Kéziratokat és szerkesztőségi levelezést kérjük az alábbi címre küldeni:

Across Languages and Cultures szerkesztősége

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Fordító- és Tolmácsképző Központ

1088 Budapest

Múzeum krt. 4. „F”

Telefon: (36-1) 2 669 833/5894

E-mail: kklaudy@ludens.elte.hu

karoly@dpg.hu

asohar@elender.hu

Alapítva: 2000

Méret: 17×25 cm

HU ISSN 1585-
1923

Megjelenik:

évente
egy kötet
két füzeten
2001: Vol. 2

**Előfizetési díj
kötetenként:**

8,960,-Ft áfával

**AKADÉMIAI
KIADÓ
BUDAPEST**

www.akkr.hu

SZABARI KRISZTINA

TOLMÁCSOLÁS

**BEVEZETÉS A TOLMÁCSOLÁS
ELMÉLETÉBE ÉS GYAKORLATÁBA**

ELSŐ RÉSZ

A tolmácsolás története

MÁSODIK RÉSZ

A tolmácsolás elmélete

HARMADIK RÉSZ

A tolmácsolás tipologizálása

NEGYEDIK RÉSZ

**A tolmács személyisége és teljesítményének
értékelése**

ÖTÖDIK RÉSZ

**A nyelvi kérdés szabályozása az Európai Unióban,
és a tolmácsolás jelenlegi gyakorlata**

A KÖNYV MEGVÁSÁROLHATÓ VAGY MEGRENDELHETŐ:

CORVINA KÖNYVKLUB

Budapest, 1051 Vörösmarty tér 1., II. emelet 201. Tel: 317-5185

ELTE BTK FORDÍTÓ- ÉS TOLMÁCSKÉPZŐ KÖZPONT

Budapest, 1080 Múzeum krt. 4. „F” ép.

Telefon: 267 0966/5894 / Fax: 267 0966/5895

ISBN 963 85912 8 5

FORDÍTÁS- TUDOMÁNY

2001. III. évfolyam, 1. szám

E számunk munkatársai:

Albert Sándor	SZTE BTK Francia Tanszék
Dékány Edit	SZTE JGYTFK Német Tanszék
Demeter Éva	PTE Alkalmazott Nyelvészeti Doktori Program
G. Láng Zsuzsa	ELTE BTK Fordító- és Tolmácsképző Központ
Géro Györgyi	Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem
Kegyessné Szekeres Erika	Miskolci Egyetem Német Nyelvészeti Tanszék
Kovács Judit	ELTE Tanítóképző Főiskola
Lehmann Magdolna	PTE Alkalmazott Nyelvészeti Doktori Program
Németh Dezső	SZTE Pszichológia Tanszék
Pápai Vilma	Széchenyi István Főiskola, Győr
Pléh Csaba	BME Információ és Tudásmenedzsment Tanszék
Rózsa Viktória	ELTE BTK Fordító- és Tolmácsképző Központ
Sándor Claudia	SZTE BTK Német Tanszék
Stanitz Károly	Jászberényi Tanítóképző Főiskola
Sükösd Erzsébet	Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Szabari Krisztina	ELTE BTK Fordító- és Tolmácsképző Központ
Wallendums Tünde	PTE Alkalmazott Nyelvészeti Doktori Program
Zank Ildikó	PTE BTK Idegen Nyelvi Lektorátus

ISSN 1419 7480

FORODI TRÁSTUOVNÝ 2001. III. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM